

O wielkim zainteresowaniu się problematyką Kongresu świadczyła żywa dyskusja, w której dążono nie tylko do sprecyzowania pewnych jeszcze niejasnych momentów samych objawień, ale przede wszystkim do wyciągnięcia praktycznych wniosków, dotyczących autentycznego kultu maryjnego w codziennym naszym życiu chrześcijańskim.

W Kongresie wzięli udział przedstawiciele niemal wszystkich ośrodków naukowych z całej Polski, jak również przybyli nań licznie przedstawiciele duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego oraz liczne siostry zakonne. Obradom Kongresu przewodniczył Ks. Kard. K. Wojtyła oraz Bp Kraszewski, przy współudziale O. Pawła Melady z Rzymu, prezesa Międzynarodowej Akademii Maryjnej, O.B. Przybylskiego OP, Ks. Bpa St. Bareły. Nad całością obrad czuwał Ks. J. Drzazga, miejscowy Ordynariusz, oraz jego biskupi pomocniczy: Bp J. Oblak i Bp J. Wojtkowski.

Niejako podsumowaniem obrad Kongresu mariologicznego był Kongres Maryjny, który miał miejsce w samym już Gietrzwałdzie w dniu 26 czerwca br. Głównym jego punktem była uroczysta msza św., celebrowana przez St. Barełę, oraz wygłoszone przez niego okolicznościowe kazanie. W kazaniu swoim celebrans zwrócił uwagę na obecność Matki Bożej w naszym narodzie, a szczególnie na jej obecność na Warmii, co miało wielkie znaczenie nie tylko dla religijności ale także i dla polskości tamtejszego ludu.

W czasie obu Kongresów odczytano listy od Ojca Świętego Pawła VI oraz pod nieobecnego Ks. Prymasa Kard. Wyszyńskiego. Na zakończenie uroczystości w Gietrzwałdzie odbyła się uroczysta procesja różańcowa do cudownego źródła.

Nie ulega wątpliwości, że Kongres Olsztyńsko-Gietrzwałdzki wniósł wiele nowych elementów do studiów nad maryjną problematyką, oraz przyczynił się do lepszego i właściwszego jej oceniania.

Kraków

Ks. Stanisław Grzybek

Ks. Jan Kowalski

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEGO TOWARZYSTWA TEOLOGICZNEGO W KRAKOWIE W ROKU 1976

W roku 1976 Polskim Towarzystwem Teologicznym w Krakowie kierował Zarząd w składzie: Ks. Prof. dr habil. Bolesław Przybyszewski (prezes), Ks. dr Kazimierz Drzymała SJ (wiceprezes), Ks. lic. Antoni Okrzesik (sekretarz), Ks. lic. Mieczysław Piłat SDB (skarbnik) i Ks. dr habil. Antoni Baciński CM (bibliotekarz). Skład Komisji Rewizyjnej był następujący: przewodniczący Ks. dr Stanisław Dąbrowski i członkowie: Ks. Prof. dr Franciszek Macharski oraz Ks. Prof. dr Jan Kowalski. Praca Towarzystwa koncentrowała się przede wszystkim na akcji odczytowej prowadzonej na comiesięcznych zebraniach zwyczajnych i w poszczególnych sekcjach, oraz na działalności wydawniczej. Zarząd PTT, przy szczególnych zabiegach swego prezesa, powołał do życia, zgodnie ze Statutem, nową sekcję misjologiczną. Ponadto był on współorganizatorem Kongresu Teologów Polskich, który odbył się we wrześniu 1976 r. w Krakowie-Nowej Hucie (klasztor Ojców Cystersów).

I

W roku sprawozdawczym odbyło się siedem zebrań zwyczajnych, w których uczestniczyli obok członków zwyczajnych i wspierających, także zainteresowani tematyką księża. Zarówno członkowie jak i goście o zebraniach zwyczajnych byli informowani poprzez komunikaty rozsyłane przez Wydział Duszpasterstwa Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Na tych zebraniach przeważała problematyka biblijna. Ks. dr Adam Smigielski SDB wygłosił referat „Jerozolima stara i nowa” (ilustrowany przezroczami) (15 II 1976). Ks. Prof. dr habil. Władysław Smereka „Wspomnienie o bibliście śp. Ks. Prof. Józefie Kaczmarczyku (w dwudziestopięciolatecie śmierci)” (18 II 1976) a Ks. doc. dr habil. Jerzy Chmiel na temat „Mit a Biblia. Analiza zagadnienia na przykładzie Rdz 2—3” (16 XII 1976). Tematykę chrystologiczną poruszali: Ks. Prof. dr habil. Eugeniusz Florkowski „Problem podobieństwa między chrystianizmem a religiami niechrześcijańskimi” (21 X 1976) i Ks. dr Czesław Teklak OFM bern. (20 I 1977). W związku z rocznicą śmierci Ks. Kardynała Sapiehy Ks. Prof. dr habil. Bolesław Przybyszewski wygłosił referat „W 25-lecie śmierci Księcia Kardynała Adama Stefana Sapiehy” (20 V 1976). Aktualną sytuację w Kościele zobrazowało wystąpienie Ks. dra habil. Jana Siega SJ „Kontestacja w Kościele współczesnym i odpowiedź na nią” (18 III 1976). Wreszcie Ks. dr Adam Kubiś zapoznał zebranych o przebiegu i treści „Kongresu Teologów Polskich w Mogile 14—16 IX 1976” (18 XI 1976).

II

Sekcją filozoficzną kierował w roku 1976 Ks. Prof. dr habil. Tadeusz Wojciechowski, który zwołał w tym czasie cztery zebrania z następującymi referatami: Ks. mgra Leszka Balczewskiego SJ „Zjawisko wolności człowieka w świetle fizyki” (16 III 1976), Ks. dra Stanisława Ziemiańskiego „Próba interpretacji twórczej trzeciej drogi św. Tomasza” (11 V 1976), Ks. Prof. dr habil. Tadeusza Wojciechowskiego „Zagadnienie początków mowy ludzkiej” (16 XI 1976) i Ks. dra Henryka Piszkałskiego CSM „Życie psychiczne człowieka w stanie prenatalnym” (14 XII 1976).

Sekcja biblijo-liturgiczna, której przewodniczył Ks. doc. dr habil. Jerzy Chmiel, pracowała na podwójnej płaszczyźnie: poprzez akcję odczytową i przygotowanie *Vade mecum Biblijnego*. Zespół redakcyjny *Vademecum* — zbierał się trzykrotnie. Oprócz tego wygłoszono odczyty na temat „Poglądów G. Vermesa o Jezusie” (Ks. dr Stanisław Mędała CM — 17 II 1976) i „Ducha Św. i Eucharystii. Próba uzasadnienia metodami teologii biblijnej” (Ks. Prof. dr habil. Augustyn Jankowski OSB 1 XII 1976).

Sekcja apologetyczno-religioznawcza, prowadzona przez Ks. Prof. dra habil. Eugeniusza Florковского poświęciła swą uwagę problematyce religioznawczej. Na sympozjum naukowym referaty wygłoszili Ks. doc. dr habil. Józef Tischner „Mit w filozofii”, oraz Ks. dr Edward Bulanda „Mit w historii religii” (16 XII 1976). Ponadto na oddzielnym zebraniu Ks. Prof. dr habil. E. Florkowski mówił o „Problematyce chrystologicznej we współczesnej teologii katolickiej” (24 XI 1976).

Różnorodna była problematyka zebrań sekcji dogmatyczno-moralnej, której przewodniczył Ks. dr Jan Wichrowicz OP. Ks. dr Wojciech Zmarz OFM Conv. podał „Uwagi o heroicznosci cnót na podstawie dekretów wydanych za pontyfikatu Jana XXIII i Pawła VI” (7 I 1976). Ks. Prof. dr habil. Tadeusz Slipek mówił o „Dynamicznym charakterze prawa naturalnego” (24 III 1976) a Ks. dr Jan Hojnowski

CssR o „Rozdrożach teologii posoborowej” (28 IV 1976). W związku z deklaracją *Persona humana*, Ks. dr Jan Wichrowicz OP wygłosił referat pt.: „Deklaracja Kongregacji dla Nauki Wiary dotyczące etyki seksualnej” (6 X 1976). 700-lecie śmierci Biedaczyny z Asyżu dało powód do referatu Ks. dra Kafela OFM Cap „Świat jako Sakrament Boga według św. Franciszka z Asyżu” (10 XI 1976). 15 V 1976 odbyło się zebranie dyskusyjne na tematy moralne z Ks. Prof. René Coste z Tuluzy.

Sekcji historyczno-kanoniczej patronował Ks. dr Kazimierz Drzymała SJ. Jej członkowie spotykali się sześciokrotnie. Na spotkaniach tych zostały wygłoszone następujące referaty: Ks. mgr Izzydor Borkowicz OFM Conv. „Stan prawny sióstr zewnętrznych w klasztorze św. Andrzeja w Krakowie” (11 II 1976); Ks. dr habil. Jan Kuś „Ks. Hugo Kołłątaj kanonikiem kapituły krakowskiej” (10 III 1976); O. dr Marian Kaniór OSB „Powrót OO Benedyktynów do Tyńca i ich działalność w czasie II wojny światowej” (12 V 1976); Ks. dr habil. Antoni Baciński CM „Działalność charytatywna Księży Misjonarzy w Krakowie” (20 X 1976); Ks. dr habil. Jan Kuś „Udział duchowieństwa w obchodzie grunwaldzkim 1910” (17 XI 1976); Ks. dr Kazimierz Drzymała SJ „Życie i działalność Ks. Mariana Smigleckiego SJ, teologa, polemisty i filozofa polskiego na przełomie XVI i XVII wieku” (13 I 1977).

Nowo powołana do życia sekcja misjologiczna prowadzona przez Ks. dra habil. Antoniego Bacińskiego CM prosiła o referaty Ks. dra habil. Jana Siega SJ „Opinia biskupów afrykańskich o działalności błog. Marii Teresy Ledóchowskiej” (24 XI 1976) i P. dr Zofię Roszek „Przeszkody w ewangelizacji Czarnego Lądu i perspektywy jej rozwoju” (26 I 1977).

W Kalwarii Zebrzydowskiej przy klasztorze Ojców Bernardynów działa sekcja pastoralno-homiletyczna. Przewodniczył jej Ks. dr Czesław Teklak OFM bern. Zorganizował on pięć posiedzeń. I tak „O powołaniu” mówił Ks. Andrzej Sztęga (22 II 1976); Ks. dr Cecylia Niezgoda OFM Conv. poruszył „Kwestie franciszkańskie” (27 II 1976) w związku z 700-leciem śmierci św. Franciszka z Asyżu. Ks. mgr Józef Wawro OFM bern. zajął się „Stanowiskiem Aleksandra z Hales w kwestii Bożych działań na zewnątrz” (21 V 1976). Ks. mgr Daniel Ziółkowski OFM bern. zastanawiał się nad „Psychologicznymi źródłami religijności człowieka” (26 X 1976) a Ks. dr Letus Szpucha OFM bern. „Sakramentem Pokuty w nauce Kościoła przed i po Soborze Watykańskim II” (2 XII 1976).

W ramach ogólnoteologicznej sekcji w Tarnowie, której przewodniczył Ks. doc. dr habil. Leopold Regner wygłoszone zostały następujące referaty: Ks. dr Jan Styrna „Przemiany rodziny jako środowiska religijnego” (24 II 1976), Ks. dr habil. Michał Heller „Kosmologia Lemaître (w 10-tą rocznicę śmierci)” (4 V 1976), Ks. prof. dr habil. Bolesław Przybyszewski „Kardynał Sapieha jako duszpasterz archidiecezji krakowskiej w okresie okupacji hitlerowskiej 1939—1945” (25 V 1976), Ks. dr habil. Michał Heller „Z dziejów zagadnień: nauka a wiara” (16 X 1976), prof. dr habil. Marian Plezia „Pogańska wizja szczęśliwości wiecznej — Cycerona „Somnium Scipionis” (23 XI 1976), Ks. dr. Stanisław Longosz „Znaczenie argumentu patrystycznego w dowodzie teologicznym w IV wieku” (20 XII 1976) i Ks. dr Michał Bednarz „Teologia biblijna i jej metoda” (11 I 1977).

W sekcji w Tuchowie, również ogólnoteologicznej, prowadzonej przez Ks. mgra Andrzeja Rębacza odbyło się dziesięć zebrań. Tematyka referatów i dyskusji była wieloaspektowa. Ks. mgr A. Rębacz mówił „O problemie przeszerzeni i czasu we współczesnej nauce” (17 II 1976), „O nauczaniu filozofii w seminariach według dekretu Stolicy Apostolskiej z dnia 20 I 1972” (11 XII 1976) oraz „O studium seminaryjnym w świetle

dekretu „O formacji teologicznej przyszłych kapłanów z dnia 22 II 1976” (11 X 1976). Ks. doc. dr habil. Edmund Morawiec zajął się tematem „Neopozytywizm a metafizyka” (13 III 1976), zaś Ks. mgr Wojciech Bołoz „Współczesną etyką marksistowską w Polsce” (27 IV 1976). Ks. prof. dr habil. Józef Rybczyk miał wykład „O projekcie nowego prawa kościelnego: De Sacramentis” (11 V 1976). Ks. lic. Andrzej Wielgus omówił „Wymagania nauczania teologicznego” (16 XI 1976). Wreszcie Ks. dr Stanisław Stańczyk przedstawił kwestię „Teologii stworzenia w Księdze Syracha” (25 X 1976) a mgr Tytus Górski problem „Naziemnych cmentarzy chrześcijańskich przed rokiem 313 i Nekropoli Nerona oraz grobu św. Piotra” (23 XI 1976).

III

Sekcja Wydawnicza, na czele której stał Ks. prof. dr habil. Stanisław Grzybek, kontynuowała wydawanie dwóch periodyków *Ruchu Biblijnego i Liturgicznego* (dwumiesięcznika) oraz *Analecta Cracoviensia* (rocznika). W roku sprawozdawczym ukazał się kolejny VI i VII tom tego ostatniego pisma.

IV

Na dzień 31 XII 1976 Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie liczyło 242 członków, w tym 217 zwyczajnych i 25 wspierających. W ostatnim roku zmarli: Ks. Antoni Czastka, Ks. Ludwik Koniówka i Ks. Inf. Bogdan Niemczewski.

Kraków—Częstochowa

KS. JAN KOWALSKI